

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

Luxemburg, 5. marraskuuta 2013
ECA/13/37

Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2012 – Usein kysytyjä kysymyksiä

1. Onko tilintarkastustuomioistuin vahvistanut varainhoitovuoden 2012 tilit?

Kyllä. Tilintarkastustuomioistuin on vahvistanut, että varainhoitovuoden 2012 tilit ovat täydelliset ja oikeelliset. Tilintarkastustuomioistuin on vahvistanut EU:n tilit vuodesta 2007 alkaen. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että varainhoitovuoden 2012 tilinpäätös antaa olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot EU:n taloudellisesta asemasta ja toimien tuloksista päättäneeltä varainhoitovuodelta.

Tilintarkastustuomioistuin todentaa, onko tulot ja menot esitetty tileissä oikein. Lisäksi sen tehtävänä on antaa lausunto siitä, onko maksut suoritettu lainsäädännön mukaisesti. **Kuten aiempinakaan vuosina tilintarkastustuomioistuin ei saanut varainhoitovuoden 2012 osalta varmuutta siitä, että maksut ovat lailliset ja asianmukaiset. Tämän vuoksi se antaa maksujen asianmukaisuudesta kielteisen lausunnon.**

2. EU:n talousarvion kokonaismäärä oli 138,6 miljardia euroa vuonna 2012, ja virhetaso oli 4,8 prosenttia. Onko toisin sanoen lähes 7 miljardia euroa tuhlettua?

Ei. Tällaiset aiempina vuosina esitetyt huomiot perustuvat siihen, että EU:n talousarvion kokonaismäärä on kerrottu virhetasolla ja tulokseksi on saatu ”tuhlattujen” varojen kokonaismäärä. **Tällainen lähestymistapa kuitenkin yksinkertaistaa todellisuutta ja voi olla harhaanjohtava.** Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa EU:n yleistä talousarviota koskevaa vuosikertomustaan varten, onko EU:n varat käytetty aiottuihin tarkoituksiin ja onko niitä käsitelty asianmukaisesti kirjanpidossa.

Osassa havaituista virheistä varojen käyttö ei ollut asianmukaista. Tukea on esimerkiksi myönnetty yrityksille, jotta ne palkkaisivat työttömiä. Yritykset eivät kuitenkaan ole noudattaneet ehtoa, jonka mukaan niiden on pidettävä palkkaamansa henkilöt palveluksessaan vähintään tietyn ajan, jotta tuella saadaan aikaan pitkän aikavälin hyötyjä. Toisena esimerkkinä voidaan mainita tapaus, jossa moottoritien rakennushanke on annettu jollekin yritykselle suoraan ilman, että muut potentiaaliset tarjoajat ovat saaneet tilaisuuden esittää tarjoustaan niin, että olisi voitu saavuttaa paras mahdollinen hinta.

Näissä esimerkeissä on kyse tehottomuudesta, mutta ei välttämättä tuhlaamisesta. EU:n varat on käytetty aiottuun tarkoitukseen ja niillä on saatu aikaan jonkin verran hyötyä, vaikka varojen käytölle asetetut ehdot eivät ole täysin täyttyneet. Toisaalta varojen laillinen ja asianmukainenkin käyttö voi joskus johtaa tuhlaukseen esimerkiksi silloin, kun rakennetaan moottoritie ottamatta huomioon liikenteen tarpeita.

ECA PRESS

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
 Matkapuhelin: (+352) 621 552 224 – Puhelin: (+352) 4398 45410
press@eca.europa.eu – @EUAuditorsECA
www.eca.europa.eu

3. Mitä tarkoitetaan 4,8 prosentin arvioidulla virhetasolla?

Virhetaso (4,8 prosenttia) on arvio siitä **määrästä, jota ei olisi pitänyt maksaa EU:n talousarviosta**, koska varoja ei käytetty sääntöjen mukaisesti. Toisin sanoen varojen käyttö ei vastaa sitä, mihin neuvosto ja parlamentti pyrkivät asiasta antamallaan EU:n lainsäädännöllä.

Tyypillisesti virheissä oli kyse **maksuista edunsaajille tai hankkeille, jotka eivät olleet oikeutettuja tukeen, taikka palvelu- tai tavarahankinnoista tai investoinneista, joiden yhteydessä julkisia hankintoja koskevia sääntöjä ei sovellettu asianmukaisesti**. Ks. kaavio 5: Osuus arvioidusta kokonaisvirhetasosta virhetyypeittäin [LINK]. Kaikki laittomat tai sääntöjenvastaiset maksut eivät välttämättä johda tuhlaukseen eikä menojen laillisuus ja sääntöjenmukaisuus aina merkitse, että rahoille on saatu hyvä vastine. Virhetasoa EU:n kokonaistalousarvioon soveltamalla ei siis ole mahdollista laskea, minkä verran varoja on ”tuhlattu” tai ”heitetty hukkaan”.

4. Mistä virheet johtuvat?

Virheet johtuvat siitä, että edunsaajat eivät noudata sääntöjä hakiessaan EU:n rahoitusta. Jotta edunsaajat olisivat oikeutettuja saamaan tukea EU:lta, heidän on noudatettava erityisiä EU:n sääntöjä ja toisinaan myös kansallisia sääntöjä. Säännöillä pyritään varmistamaan, että menot aiheutuvat neuvoston ja parlamentin määrittämän tarkoituksen mukaan.

Virheet johtuvat siitä, että sääntöjä ei noudateta: viljelijä ei esimerkiksi täytä ympäristöä koskevia sitoumuksiaan, hankkeen toteuttaja ei noudata julkisia hankintoja koskevia sääntöjä tai tutkimuskeskus ilmoittaa kuluja, jotka eivät liity EU:n varoin rahoitettavaan hankkeeseen. Varainhoitovuotta 2012 koskevassa vuosikertomuksessa annetaan yksityiskohtaisia esimerkkejä tarkastusten aikana havaituista virheistä.

5. Jos kerran varainhoitovuoden 2012 virhetaso oli 4,8 prosenttia, niin onko 95,2 prosenttia EU:n talousarviosta käytetty sääntöjen mukaisesti?

Ei. Tilintarkastustuomioistuimen lausunto EU:n menoista perustuu kaikista eri toimintaloikoista poimittuun kattavaan otokseen. Tapahtumaotos tarkastetaan yksityiskohtaisesti ja havaittujen virheiden perusteella lasketaan arvioitu virhetaso.

On kuitenkin olemassa lukuisia virheitä, joita tilintarkastustuomioistuin ei kvantifioi, kuten hankintasääntöjen vähäiset rikkomiset, julkaisemista koskevien sääntöjen noudattamatta jättäminen tai EU:n direktiivien virheellinen sisällyttäminen kansalliseen lainsäädäntöön. Näitä virheitä ei oteta huomioon tilintarkastustuomioistuimen arvioimassa virhetasossa.

6. Merkitseekö virhe petosta?

Ei välttämättä. Petoksesta on kyse silloin, kun harhaanjohtavia tietoja on annettu tahallisesti hyötymistarkoituksessa. Vaikka tilintarkastustuomioistuimen tarkastustoimenpiteitä ei ole suunniteltu petosten havaitsemista ajatellen, tilintarkastustuomioistuin havaitsee tarkastustyönsä aikana vuosittain pienen määrän tapauksia, joissa voidaan epäillä petosta. Se ilmoittaa tapauksista unionin petostentorjuntavirastolle OLAFille, joka tutkii ne ja ryhtyy tarvittaessa jatkotoimiin yhdessä jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa.

7. Onko EU:n varainhoito menossa parempaan vai huonompaan suuntaan?

Tilanne on pysynyt suhteellisen vakaana vuodesta toiseen, joskin suuntaus vaihtelee toimintalohkoittain. Esimerkiksi maatalousalan arvioitu virhetaso on noussut usean vuoden ajan. Rakennerahastojen arvioitu virhetaso on kasvanut joka vuosi aina vuodesta 2009 lähtien, kun se sitä ennen laski kolmena peräkkäisenä varainhoitovuonna.

Tilintarkastustuomioistuin on toistuvasti suositellut, että sääntöjä yhä yksinkertaistetaan, jotta varainkäytön laatu paranee ja virhetaso laskee. Euroopan sosiaalirahaston sääntöjen yksinkertaistamista koskeva analyysi viittaa siihen, että yksinkertaistamisella on ollut myönteinen vaikutus.

8. Missä ovat suurimmat ongelmat – jäsenvaltioissa vai komissiossa?

Molemmissa. Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että komission ja jäsenvaltioiden yhdessä hallinnoimien menojen virhetaso on 5,3 prosenttia. Muiden toimintamenojen, joita komissio hallinnoi suoraan, virhetaso on 4,3 prosenttia. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi lukuisia esimerkkejä puutteista niin jäsenvaltioiden kuin komissionkin hallinto- ja valvontajärjestelmissä.

Yhteisesti hallinnoitavat menokat, kuten maatalous ja aluepolitiikka, vastaavat 80:aa prosenttia EU:n menoista. Jäsenvaltioiden viranomaisilla oli monien tarkastuksissa esiin tulleiden virheiden osalta käytettävissään riittävästi tietoa voidakseen havaita ja korjata virheet ennen kuin menot ilmoitettiin komissiolle tuen saamista varten. Varainhoidon hallinnointijärjestelmiä voitaisiin käyttää vielä nykyistä vaikuttavammin ja alentaa virhetasoa.

9. Miksi tilintarkastustuomioistuin on osittain muuttanut vuotuisessa tarkastustyössään soveltamaansa työtappaa? Eikö muutos vaikeuta tulosten vertaamista aiempiin vuosiin?

Tapahtumaotoksen otantatappaa on tänä vuonna päivitetty niin, että **kaikkien menoalojen tapahtumat tarkastetaan samassa vaiheessa** – kun komissio on hyväksynyt ja kirjannut menot ja siten vahvistanut, että sen mielestä maksu EU:n talousarviosta on perusteltu. Tarkastettavat perusjoukot ovat entistä muuttumattomampia vuodesta toiseen, sillä ennakkomaksujen tason vaihtelu tulee eliminoiduksi. Tilintarkastustuomioistuimen otantatavan vakioimisen vaikutus varainhoitovuoden 2012 talousarvion arvioituun kokonaisvirhetasoon oli vain 0,3 prosenttiyksikköä.

10. Miksi virheisiin kiinnitetään niin paljon huomiota, kun kerran komissio voi periä virheellisesti käytetyt varat takaisin jäsenvaltioilta?

Komissio ei useimmissa tapauksissa varsinaisesti peri varoja takaisin jäsenvaltioilta, kun varojen käyttö on ollut virheellistä. Jos kuluilmoituksissa ilmenee virheitä, jäsenvaltiot voivat lainsäädännön mukaan kohdentaa kyseiset EU-varat uudelleen toisiin hankkeisiin ja saada lisävaroja esittämällä lisää laskuja.

Tilintarkastustuomioistuin ottaa virhetasoa arvioidessaan huomioon rahoitusoikaisut ja takaisinperintätoimet, joiden avulla on korjattu saman vuoden mittaan suoritettuja virheellisiä maksuja – eli jos virheelliset menot on yksilöity ja poistettu jäsenvaltion komissiolle toimittamasta ilmoituksesta ja/tai virheellisiin menoihin liittyvät varat on peritty takaisin edunsaajilta vuoden aikana. Nämä ehdot eivät tosin useinkaan täyty.

Maatalouden alalla useimmat rahoitusoikaisut eivät johda varojen perimiseen takaisin edunsaajilta. Koheesiopolitiikan menoihin puolestaan sovelletaan useimmiten kiinteämääräisiä rahoitusoikaisuja, joiden perusteella ei tehdä yksityiskohtaisia hanketason oikaisuja.

Nykyisen menokauden 2007–2013 säännöt eivät erityisemmin kannusta jäsenvaltioita esittämään virheettömiä tukihakemuksia, sillä virheelliset hakemukset on mahdollista vain vetää takaisin ja esittää uusi hakemus menettämättä EU:n talousarviosta suoritettavaa tukea.

11. Olisiko tilintarkastustuomioistuin voinut vahvistaa EU:n menot, jos se olisi tehnyt enemmän tarkastustyötä?

Ei. Tilintarkastustuomioistuin sai riittävän määrän evidenssiä voidakseen olla varma siitä, että EU:n menojen virhetaso on olennainen. Lisätarkastukset eivät olisi muuttaneet tätä johtopäätöstä.

12. Johtuvatko tilintarkastustuomioistuimen havaitsemat virheet siitä, että se ei saanut käyttöönsä jäsenvaltioiden asiakirjoja tai sillä ei ollut pääsyä lopullisten edunsaajien tiloihin?

Ei. Tilintarkastustuomioistuimella on perussopimuksen nojalla laajat oikeudet saada aineistoa, ja jäsenvaltiot ja lopulliset edunsaajat tekivät tilintarkastustuomioistuimen kanssa yhteistyötä tarkastuksen yhteydessä.

Vuoden 2012 vuosikertomuksen LEHDISTÖPAKETTI EU:n 23 virallisella kielellä www.eca.europa.eu